

RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH

Potrzeby i oczekiwania mieszkańców w zakresie wprowadzania nowych form usług społecznych i zdrowotnych na terenie gminy Rawicz

Opracował zespół w składzie:

Władysława Czajkowska

Dyrektor Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawiczu

Aneta Jędrzejak

Kierownik Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Rawiczu

Natalia Purgacz

Kierownik Działu Aktywności Lokalnej MGOPS w Rawiczu

Lipiec 2019

ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Celem badań było poznanie oczekiwań mieszkańców w zakresie wprowadzania nowych form usług społecznych i zdrowotnych na terenie gminy Rawicz.

Badanie było przeprowadzone w miesiącu lipcu 2019r. i wzięło w nim udział 110 respondentów.

Ankiety skierowano do osób starszych i niesamodzielnych za pośrednictwem pracowników socjalnych i strona internetowej. Formularze były również dostępne w Punkcie Wsparcia Seniora, ul Gen. Grota Roweckiego 4a, 63-900 Rawicz

Płeć i wiek respondentów

Badaniami objęto 110 osób, to jest 81 kobiet i 39 mężczyzn, w tym 15 osób do 60 roku życia - w tym 8 kobiet i 7 mężczyzn oraz 67 osób powyżej 60 roku życia, w tym: 45 kobiet i 22 mężczyzn.

Stan cywilny respondentów	Żonaty/zamężna		Wdowiec/wdowa		Rozwiedziony/rozwiedziona		Wolny/wolna	
Liczba osób	36	33%	48	44%	5	4%	21	19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Miejsce zamieszkania ankietowanych

Zdecydowana większość, bo 87 badanych – 79% zamieszkuje w mieście, natomiast na wsi 23 ankietowanych, czyli 21%. Aż 50 badanych – 45%, zamieszkuje samotnie, z rodziną mieszka 59 ankietowanych – 54%, natomiast z osobami niespokrewnionymi 1 badany – 1%.

Wykształcenie badanych

Odpowiedzi udzieliły 32 osoby z wykształceniem podstawowym – 29%, 28 osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 25%, 42 osoby z wykształceniem średnim – 38%, 6 osób z wykształceniem niepełnym wyższym – 5% i 2 osoby z wykształceniem wyższym – 3%.

Aktywność zawodowa ankietowanych

Wśród ankietowanych 6 osób deklarowało zatrudnienie, natomiast 104 osoby to niepracujący.

Odpowiedzi udzielone przez respondentów na zadane pytania przedstawiają się następująco:

1. Czy uważa Pan/Pani, iż dostęp do usług opiekuńczych świadczonych przez instytucje publiczne na terenie gminy jest wystarczający?	Odpowiedzi	Ilość	%
	TAK	58	53
	NIE	35	32
	NIE WIEM	17	15
	Brak możliwości skorzystania z usług fizjoterapeutów	3	3
	Długi czas oczekiwania na usługi	3	3
	Brak fachowej opieki	2	2
	Mało zróżnicowana oferta usług	1	1
	Niewystarczająca ilość godzin usług opiekuńczych na osobę	6	5
	Brak dostępu do informacji o usługach	1	1
	Uboga baza lokalowa dla lekarzy	1	1

2. Jeśli korzysta Pan/Pani ze wsparcia w formie usług opiekuńczych wsparcie to świadczone jest przez... ?	Odpowiedzi	Ilość	%
	Instytucje publiczne	52	47
	Podmioty prywatne	14	13
	Sąsiadów	14	13
	Środowiskowy Dom Samopomocy	14	13
	Dzieci	2	2
	Rodzinę	1	1
	Brak odpowiedzi	18	16
	Nie korzystam	5	4

3. Z jakiego rodzaju	Odpowiedzi	Ilość	%
----------------------	------------	-------	---

wsparcia w formie usług opiekuńczych i usług społecznych Pan/Pani korzysta?	Usługi opiekuńcze (pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb np. zrobienie zakupów, sprząatanie, karmienie itp.)	45	41
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze (dostosowane do indywidualnych potrzeb) np. usługi fizjoterapeutów)	30	27
	Poradnictwo specjalistyczne np. prawne, psychologiczne	15	14
	Praca socjalna	16	15
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	3	3
	Rodzina	1	1
	Środowiskowy Dom Samopomocy	16	14
	Brak odpowiedzi	14	13
	Nie korzystam	4	4

4. Czy jest Pan/Pani zainteresowany/a korzystaniem ze wsparcia w formie usług społecznych i zdrowotnych mających na celu m.in. poprawę stanu zdrowia?	Odpowiedzi	Ilość	%
	Tak	92	84
	Nie	9	8
	Nie wiem	7	6
	Brak odpowiedzi	2	2

5. Z jakiego rodzaju wsparcia w formie usług społecznych i zdrowotnych chciałby Pan/Pani skorzystać?	Odpowiedzi	Ilość	%
	Terapia biofeedback	60	54
	Terapia snoezelen	56	51
	Rehabilitacji z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu	86	78
	Wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego	67	61
	Teleopieka	55	50
	Brak odpowiedzi	12	11

6. Czy korzysta Pan/Pani ze wsparcia w formie uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej?	Odpowiedzi	Ilość	%
	Tak	18	16
	Nie	92	84

7. Czy korzysta Pan/Pani ze wsparcia w formie uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Kluby Seniora w Gminie Rawicz?	Odpowiedzi	Ilość	%
	Tak	23	21
	Nie	87	79

8. Czy liczba miejsc w Dziennym Domu Pomocy Społecznej na terenie Gminy jest Pana/Pani zdaniem wystarczająca?	Odpowiedzi	Ilość	%
	Tak	6	5
	Nie	33	30
	Nie wiem	71	65

9. Czy liczba miejsc w Klubach Seniora na terenie Gminy jest Pana/Pani zdaniem wystarczająca?	Odpowiedzi	Ilość	%
	Tak	6	5
	Nie	28	25
	Nie wiem	76	70

10. Czy liczba miejsc w Klubach Seniora na terenie Gminy jest Pana/Pani zdaniem wystarczająca?	Odpowiedzi	Ilość	%
	TAK	74	67
	NIE:	3	3
	Upowszechnienie środowiskowej pomocy społecznej umożliwiającej pozostanie w swoim środowisku	15	14
	Warto wprowadzać innowacje	1	1
	Zapewnienie całodobowej opieki	4	4
	Poprawa bezpieczeństwa osoby samotnej	5	4
	Dostęp do specjalistycznej opieki	7	6
	Poprawa samodzielności osoby samotnej	1	1
	NIE WIEM	30	27
	BRAK ODPOWIEDZI	3	3

11. Czy uważa Pan/Pani, iż na terenie gminy powinno być zapewnione wsparcie w formie mieszkalnictwa wspomaganego?	Odpowiedzi	Ilość	%
	TAK:	43	39
	Dostęp do fachowej specjalistycznej opieki	4	4
	Dostęp do mieszkania wspomaganego	6	5
	Ze względu na stan zdrowia wymagam pomocy osób trzecich	3	3
	W przyszłości tak	2	2
	Konieczna całodobowa opieka	6	5
	NIE	43	39
	NIE WIEM	23	21
	BRAK ODPOWIEDZI	1	1

	Odpowiedzi	Ilość	%
12. Jaki rodzaj usług powinny zapewnić mieszkania wspomagane?	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	72	65
	Praca socjalna	60	54
	Poradnictwo specjalistyczne	62	56
	Pomoc w przemieszczaniu się, naukę lub pomoc w utrzymywaniu posiadanego poziomu sprawności	61	55
	Zagospodarowanie czasu wolnego	70	64
	Terapia zajęciowa	1	1
	Terapia manualna	1	1
	Zajęcia ruchowe	2	2
	Teatr, film, pomoc w załatwianiu spraw w urzędzie	1	1
	Brak odpowiedzi	16	14

	Odpowiedzi	Ilość	%
13. Czy na terenie Pana/Pani gminy znajdują się warsztaty terapii zajęciowej?	Tak	23	21
	Nie	56	51
	Nie wiem	31	28

	Odpowiedzi	Ilość	%
14. Czy chciałby Pan/Pani skorzystać ze wsparcia w formie warsztatów terapii zajęciowej?	TAK:	32	29
	Kontynuacja zadań Środowiskowego Domu Samopomocy	5	4
	Twórcze zagospodarowanie czasu wolnego czas wolny	7	6
	Ze względu na stan zdrowia	2	2
	Korzystanie z terapii	1	1
	NIE	48	44
	NIE WIEM	29	26
	BRAK ODPOWIEDZI	1	1

	Odpowiedzi	Ilość	%
15. Jaką formę wsparcia powinny oferować warsztaty terapii zajęciowej?	Pracownie np. stolarską, ceramiczną, ogrodniczą, gospodarstwa domowego, rękodzieła, plastyczną	69	63
	Zajęcia teatralno-muzyczne	58	53
	Trening zaradności osobistej	67	61
	Opiekę psychologiczną	58	53
	Fizjoterapię	78	71
	Inne zajęcia ruchowe, zajęcia komputerowe z dostępem do Internetu	4	4
	Brak odpowiedzi	17	15

	Odpowiedzi	Ilość	%
16. Czy na terenie Gminy Rawicz napotyka Pan/Pani na bariery architektoniczne?	TAK:	52	47
	Brak windy w budynkach użyteczności publicznej i podjazdów w placówkach handlowych	18	16
	Brak podjazdów, wysokie krawężniki, nierówne chodniki	21	19
	Schody w budynkach, brak schodołazów lub nieczynne schodołazy	4	4
	Mało bezpieczne przejścia dla pieszych	1	1
	Brak oznaczeń dla głuchoniemych i niewidomych	1	1
	NIE	34	31
	NIE WIEM	22	20
	BRAK ODPOWIEDZI	2	2

	Odpowiedzi	Ilość	%
17. Jakie działania należałoby podjąć/usprawnić, aby osobom niesamodzielnym i osobom z niepełnosprawnościami w Gminie Rawicz żyło się lepiej?	Usunąć bariery architektoniczne (poprawienie nawierzchni chodników, podjazdy, przycisk stop przy przejściach dla pieszych)	14	13
	Usprawnienie komunikacji miejskiej	11	10
	Więcej usług zdrowotnych	6	5
	Zagospodarowanie czasu wolnego seniorom, usługi opiekuńcze	10	9
	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców	6	5
	Bezpłatny dostęp do komputera z Internetem	6	5

17. Jakie działania należałoby podjąć/usprawnić, aby osobom niesamodzielnym i osobom z niepełnosprawnościami w Gminie Rawicz żyło się lepiej?	Terapia zajęciowa dla seniorów	4	4
	Bezpłatna rehabilitacja dla seniorów	4	4
	Większa liczba godzin usług opiekuńczych	4	4
	Bezpłatne usługi krawieckie dla seniorów	2	2
	Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów	4	4
	Dostosowanie sklepów i placówek handlowych do potrzeb osób z niepełnosprawnością, opieka psychologiczna, dowóz obiadów, mieszkania wspomagane, turnusy rehabilitacyjne kluby i miejsca spotkań dla osób niepełnosprawnych		

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wnioski i rekomendacje

1. Należy zwiększyć dostęp do usług opiekuńczych świadczonych przez instytucje publiczne. Większość osób niesamodzielnymi i starszych korzysta z usług tych instytucji.
2. Ankietowani wskazują, że mają ograniczony dostęp ilości godzin usług opiekuńczych i brak możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług w tym świadczonych przez fizjoterapeutów. Badani dostrzegają niewystarczające kompetencje opiekunek i ograniczony dostęp do informacji o możliwości skorzystania z usług.
3. Wskazane jest rozszerzenie świadczonych usług o sąsiedzkie usługi opiekuńcze – inne niż publiczne, które wyręczą osoby starsze i niesamodzielne w czynnościach związanych z codziennym funkcjonowaniem jak: robienie zakupów, pranie odzieży, załatwianie spraw urzędowych czy odwiedziny w szpitalu.
4. Zdecydowana większość ankietowanych jest zainteresowana skorzystaniem z usług społecznych i zdrowotnych w celu poprawy stanu zdrowia m.in. poprzez terapie biofeedback czy snoezelen.
5. Wskazane jest zwiększenie dostępności do korzystania przez osoby starsze i niesamodzielne z bezpłatnej wypożyczalni sprzętu, innowacyjnej terapii, teleopieki i innowacyjnego sprzętu do rehabilitacji, co wpłynie pozytywnie na poprawę stanu zdrowia, utrzymanie sprawności tych osób i zapobiegnie dezinstytucjonalizacji.
6. Ankietowani wskazują, że liczba miejsc w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Rawiczu jest niewystarczająca i większość osób nie może korzystać z tego wsparcia. Zdecydowana

większość badanych nie korzysta z zajęć organizowanych przez Kluby Seniora, ponieważ liczba miejsc w Klubach jest ograniczona.

7. Ankietowani wskazują duże zainteresowanie utworzeniem na terenie gminy mieszkań wspomaganych. Seniorzy i osoby niesamodzielne informują, że skorzystaliby z całodobowej opieki, ponieważ mieliby zagwarantowane poczucie bezpieczeństwa i wsparcie specjalistów. Przede wszystkim mogliby pozostać w swoim środowisku lokalnym.
8. Respondenci wskazują, że mieszkania wspomagane powinny zapewniać przede wszystkim specjalistyczne usługi opiekuńcze i poradnictwo, dawać możliwość zagospodarowania czasu wolnego i pracy socjalnej, pomoc w przemieszczaniu się oraz naukę lub pomoc w utrzymywaniu posiadanego poziomu sprawności. Mieszkania wspomagane, to również miejsce terapii zajęciowej i manualnej dla osób potrzebujących tej formy pomocy.
9. Ponad połowa ankietowanych wskazała, że na terenie gminy Rawicz nie ma dostępu do placówki wsparcia osób z niepełnosprawnościami o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w formie warsztatów terapii zajęciowej.
10. Badani ze względu na stan zdrowia i niepełnosprawność wykazują chęć korzystania z warsztatów terapii zajęciowej. Placówka ta powinna zapewniać możliwość fizjoterapii, zagospodarowanie czasu wolnego poprzez pracownie stolarską, ceramiczną, ogrodniczą, gospodarstwa domowego, rękodzieła czy plastyczną. Warsztaty powinny umożliwić trening zaradności osobistej, udział w zajęciach teatralno – muzycznych oraz zapewnić opiekę psychologiczną.
11. Zidentyfikowane przez ankietowanych bariery architektoniczne wskazują na:
 - brak windy w budynkach użyteczności publicznej i podjazdów w placówkach handlowych;
 - brak podjazdów, wysokie krawężniki, nierówne chodniki;
 - utrudniające komunikację schody w budynkach, brak schodołazów lub nieczynne schodołazy;
 - mało bezpieczne przejścia dla pieszych;
 - brak oznaczeń dla głuchoniemych i niewidomych.
12. W celu podniesienia jakości życia należałoby podjąć m.in. następujące działania:
 - usunąć bariery architektoniczne (poprawienie nawierzchni chodników, podjazdy, przycisk 'stop' przy przejściach dla pieszych);
 - usprawnić komunikację miejską;
 - zwiększyć dostępność usług zdrowotnych dla osób starszych i niesamodzielnych.

Działania, które umożliwią osobom starszym i niesamodzielnym integrację międzypokoleniową mogą odbywać się poprzez wolontariat senioralny, zagospodarowanie czasu wolnego w tym usługi opiekuńcze, wsparcie psychologiczne, bezpłatny dostęp do komputera z Internetem, aktywność ruchową z udziałem roweru, pracownie i warsztaty oraz kluby i miejsca spotkań.

Załącznik 1.

Wzór ankiety na temat oczekiwań w zakresie wprowadzania usług społecznych i zdrowotnych na terenie gminy Rawicz

Nr ankiety.....

Szanowni Państwo,

uprzejmie proszę o anonimowe wypełnienie niniejszej ankiety. Odpowiedzi na poniższe pytania będą bardzo pomocne w opracowaniu potrzeb i oczekiwań w zakresie wprowadzania nowych form usług społecznych i zdrowotnych na terenie Gminy Rawicz.

**Wypełnione ankiety prosimy składać w terminie
do 15 lipca 2019 r. w:**

- Zagospodarowanie czasu wolnego
- sekretariacie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawiczu.

- ankieta wypełniona samodzielnie
- ankieta wypełniona przez opiekuna osoby niesamodzielnej, bądź niepełnosprawnej

Odpowiedzi w ankiecie proszę oznaczyć znakiem „X”

1. Czy uważa Pan/Pani, iż dostęp do usług opiekuńczych świadczonych przez instytucje publiczne na terenie Gminy jest wystarczający? Proszę o uzasadnienie odpowiedzi.

- Tak
- Nie
- Nie wiem

.....
.....

2. Jeśli korzysta Pan/Pani ze wsparcia w formie usług opiekuńczych wsparcie to świadczone jest przez? *Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.*

- instytucje publiczne
- podmioty prywatne
- sąsiadów
- inne (jakie?).....

3. Z jakiego rodzaju wsparcia w formie usług opiekuńczych i usług społecznych Pan/Pani korzysta? *Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.*

- Usługi opiekuńcze (pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb np. zrobienie zakupów, sprzątanie, karmienie itp)
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze (dostosowane do indywidualnych potrzeb)

np. usługi fizjoterapeutów

- Poradnictwo specjalistyczne np. prawne, psychologiczne
- Praca socjalna
- inne formy (jakie?).....

4. Czy jest Pan/ Pani zainteresowany korzystaniem ze wsparcia w formie usług społecznych i zdrowotnych mających na celu m.in. poprawę stanu zdrowia?

- Tak
- Nie
- Nie wiem

5. Z jakiego rodzaju wsparcia w formie usług społecznych i zdrowotnych chciałby Pan/Pani skorzystać? *Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.*

- Terapia biofeedback
- Terapia snoezelen
- Rehabilitacji z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu
- Wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego
- Teleopieka
- Inne (jakie?)

6. Czy korzysta Pan/Pani ze wsparcia w formie uczestnictwa z zajęciach prowadzonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej?

- Tak
- Nie

7. Czy korzysta Pan/Pani ze wsparcia w formie uczestnictwa z zajęciach prowadzonych przez Kluby Seniora w Gminie Rawicz?

- Tak
- Nie

8. Czy liczba miejsc w Dziennym Domu Pomocy Społecznej na terenie Gminy jest Pana/Pani zdaniem wystarczająca? Proszę o uzasadnienie odpowiedzi.

- Tak
 - Nie
 - Nie wiem
-

9. Czy liczba miejsc w Klubach Seniora na terenie Gminy jest Pana/Pani zdaniem wystarczająca? Proszę o uzasadnienie odpowiedzi.

- Tak
 - Nie
 - Nie wiem
-

10. Czy uważa Pan/Pani, iż na terenie Gminy powinno być zapewnione wsparcie w formie mieszkalnictwa wspomaganego? Proszę o uzasadnienie odpowiedzi.

- Tak
 - Nie
 - Nie wiem
-

11. Czy jest Pan/Pani zainteresowany skorzystaniem ze wsparcia oferowanego w ramach mieszkalnictwa wspomaganego? Proszę o uzasadnienie odpowiedzi.

- Tak
 - Nie
 - Nie wiem
-

12. Jaki rodzaj usług powinny zapewniać mieszkania wspomagane? *Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.*

- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
- Prace socjalną
- Poradnictwo specjalistyczne

- Pomoc w przemieszczaniu się, naukę lub pomoc w utrzymywaniu posiadanego poziomu sprawności
- Zagospodarowanie czasu wolnego
- inne formy (jakie?).....

13. Czy na terenie Pana/Pani gminy znajdują się warsztaty terapii zajęciowej?

- Tak
- Nie
- Nie wiem

14. Czy chciałby Pan/Pani skorzystać ze wsparcia w formie warsztatów terapii zajęciowej ?
Proszę o uzasadnienie odpowiedzi.

- Tak
- Nie
- Nie wiem

.....

15. Jaką formę wsparcia powinny oferować warsztaty terapii zajęciowej? *Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.*

- Pracownie np. stolarską, ceramiczną, ogrodniczą, gospodarstwa domowego, rękodzieła, plastyczną
- Zajęcia teatralno-muzyczne
- Trening zaradności osobistej
- Opiekę psychologiczną
- Fizjoterapię
- Inne (jakie?)

16. Czy na terenie Gminy Rawicz napotyka Pan/Pani na bariery architektoniczne?

- Tak – proszę podać jakie to bariery.....
-
- Nie
- Nie wiem

17. Jakie działania należałoby podjąć/usprawnić, aby osobom niesamodzielnym i osobom z niepełnosprawnościami w Gminie Rawicz żyło się lepiej?

.....

METRYCZKA

1. **Płeć**
 - kobieta
 - mężczyzna
2. **Ile Pan/Pani ma lat?** *(Proszę wpisać lata)*
.....
3. **Stan cywilny**
 - żonaty / zamężna
 - wdowiec / wdowa
 - rozwiedziony / rozwiedziona
 - wolny / wolna
4. **Czy zamieszkuje Pan/Pani**
 - samotnie
 - z rodziną
 - osobami nie spokrewnionymi
5. **Wykształcenie**
 - niepełne podstawowe
 - podstawowe
 - zasadnicze zawodowe
 - średnie
 - niepełne wyższe
 - wyższe
6. **Czy jest Pan/Pani osobą aktywną zawodowo**
 - tak
 - nie
7. **Miejsce zamieszkania:** miasto, wieś

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawiczu

SŁOWNIK POJĘĆ:

1. **Dzienne domy pomocy społecznej (DDPS)** –stanowią formę wsparcia dziennego w formie usług opiekuńczych i bytowych.
2. **Mieszkania wspomagane**–forma pomocy społecznej przygotowująca osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

3. Usługi opiekuńcze-obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze-usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
5. Poradnictwo specjalistyczne- szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.
6. Praca socjalna - czynności świadczone na rzecz poprawy funkcjonowania osób w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest: z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.
7. Opieka wytchnieniowa - wsparcie opiekunów, aby mogli choć odpocząć, mając świadomość, że ich najbliższa osoba jest bezpieczna i ma zapewnioną fachową opiekę.
8. Bariery architektoniczne - wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnością.
9. System Teleopieka- różnego rodzaju rozwiązania, których zadaniem jest zapewnienie pomocy osobom potrzebującym w ich miejscu zamieszkania. System Teleopieka polega na reagowaniu na sytuacje zagrożenia a w przypadku ich wystąpienia wezwanie pomocy lub przekazywanie wiadomości opiekunowi.
10. Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) – placówka realizująca zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej niepełnosprawnych podopiecznych. Terapia realizowana jest poprzez terapię zajęciową.